

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

הקליניקה לזכויות אנשים עם מוגבלויות
Disability Rights Clinic

לזכרו של פרופ' יעקב נאמן

סיכום פעילות הקליניקה לזכויות אנשים עם מוגבלויות

בשנת הלימודים תשע"ט

הקליניקה הוקמה בשנת 2003 במטרה לקדם את זכויותיהם של אנשים עם כל סוגי המוגבלויות, בהתאם לרוחו של חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח – 1998 (להלן: "חוק השוויון"). בשנה"ל תשע"ט המשיכה הקליניקה לפעול בהתאם למטרות אלה – של שוויון, התאמות והשתתפות – והיא ממשיכה להתפתח ולהתחדש, על מנת לספק מענה לאתגרים החדשים המוצבים בפני אנשים עם מוגבלויות בישראל היום. פעילותה של הקליניקה מתאפיינת בעבודת שטח משפטית אינטנסיבית של מתן ייעוץ וייצוג לאנשים פרטיים ולארגונים, והפצת הידע בקרב אנשים עם מוגבלויות, בקרב אנשי מקצוע אשר זכויות אנשים עם מוגבלויות הן חלק מעולמם המקצועי, ובקרב הציבור. בנוסף עוסקת הקליניקה במחקר וכתיבה, המיועדים לשינוי מדיניות מתוך התובנות העולות מהשטח. אנחנו מודים לשותפים הרבים שלנו, ושמחים לשתף אתכם בהישגים שלנו השנה.

יישום האמנה הבינלאומית בדבר זכויותיהם של אנשים עם מוגבלויות

בשנת 2012 אישרה מדינת ישראל את אמנת האו"ם בדבר זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות. האמנה קובעת את זכותם של אנשים עם מוגבלות להשתתף באופן שוויוני בכל תחומי החיים, ומחייבת את המדינות שהם צדדים לה ל"מצוות עשה" אשר מטרתן לאפשר השתתפות זו בפועל. בעקבות אישור האמנה חברו ארגוני החברה האזרחית, והקליניקה בכללם, לפורום המרוכז על ידי ארגון בזכות ועמותת בית איזי שפירא, אשר מטרתו להטמיע את האמנה במדיניות הישראלית, כך שאזרחים המתמודדים עם מוגבלות יזכו לשוויון זכויות והזדמנויות מלא.

השנה פרסם פורום הארגונים [דו"ח](#) החושף את הפערים שבין דרישות האמנה לבין מציאות החיים בישראל בארבעה תחומים – כשרות משפטית (סעיף 12), חיים עצמאיים בקהילה (סעיף 19), משפחה (סעיף 23) ותעסוקה (סעיף 27). במסגרת הדו"ח, ריכזה הקליניקה את כתיבת החלק העוסק במשפחה. הדו"ח הוגש לחברי כנסת ולקובעי מדיניות במסגרת היום הבינלאומי לזכויות אנשים עם מוגבלות בכנסת. הפערים אותם סקרנו בדו"ח מהווים אתגר לכולנו וצריכים לעמוד לנגד עיני מקבלי החלטות בגיבוש מדיניות ובחתימה לצמצומם.

הנגשה קוגניטיבית לאנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית ואוטיזם

בליבו של המושג שוויון הזכויות לאנשים עם מוגבלויות עומדים עקרונות של התאמה והנגשה. זאת, מתוך הבנה כי הסביבה הקיימת עוצבה באופן המונע את השתתפותם השוויונית של אנשים עם מוגבלויות בתחומים רבים. בעוד הנגשה פיזית (כגון רמפה, מעלית וכדומה) היא פשוטה יחסית להבנה וליישום, הנגשות לאנשים עם מוגבלויות שכליות או אוטיזם הינן מורכבות יותר. נוכח עובדה זו, במהלך שנת תשע"ט המשיכה הקליניקה להרחיב את עשייתה בתחום ההנגשה הקוגניטיבית המשפטית. בעקבות סיור מונגש לאנשים עם מוגבלות שכלית שהתקיים בשנה"ל תשע"ט בבית המשפט העליון, בשיתוף מיזם "נט.חבר" של עמותת אלן בית נועם, בשנה"ל תשע"ט, בשיתוף עם ארגון "אלו"ט" ועמותת "בקהילה" קיימנו סיור מונגש לאנשים עם אוטיזם הלומדים ועובדים בקמפוס האוניברסיטה.

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

הקליניקה לזכויות אנשים עם מוגבלויות
Disability Rights Clinic

לזכרו של פרופ' יעקב נאמן

במסגרת הסיור, למדנו על פועלם וחשיבותם של בתי המשפט בכלל ובית המשפט העליון בפרט, נפגשנו עם נשיאת בית המשפט העליון, השופטת אסתר חיות, ושוחחנו עמה על תפקידה, על מערכת המשפט, ועל זכויותיהם של אנשים עם מוגבלויות.

לסיור קדמו הכנה ומפגשים של הסטודנטים עם אנשים עם אוטיזם ומדריכיהם, בהם למדנו כיצד להנגיש חומר לימודי לאנשים עם אוטיזם. לאחר הנגשת חומרי הלימוד למדנו יחד על מערכת המשפט, הצדדים לדיון, ההיררכיה בין בתי המשפט השונים, הדרך בה מתנהגים בבית משפט, ודרכים שונות לפתרון סכסוכים משפטיים. במסגרת ההכנה לסיור פעלנו יחד עם הגורמים האחראים על קיום סיורים בבית המשפט העליון במטרה להנגיש את הסיור ולהראות לכל המעורבים כי עם ההתאמות הנכונות ניתן לקיים סיורים לקבוצות אוכלוסייה שונות.

[לצפייה בתמונות מהביקור](#)

[לקריאת כתבה שהתפרסמה ב"ישראל היום"](#); [לקריאת כתבה שהתפרסמה בערוץ 7](#).

זכותו של אדם עם מוגבלות נפשית להיות חבר קיבוץ

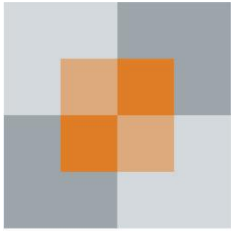
בעקבות ייצוג שנמשך מספר שנים, בסוף שנה"ל תשע"ז קיבלה סגנית רשם האגודות השיתופיות החלטה לפיה לקוח הקליניקה, אדם עם מוגבלות נפשית, ירשם ויחשב כחבר קיבוץ - בו נולד, גדל ועבד כל חייו - וזאת למרות התנגדותו הנחרצת של הקיבוץ על רקע מוגבלותו. הקיבוץ ערער על החלטה, וערעורו נדון בבית המשפט לעניינים מנהליים בירושלים. הקליניקה המשיכה בייצוג, בשיתוף עם עו"ד שירן קנפו (סטודנטית של הקליניקה בשנת תשע"ד) ועו"ד גדעון וינבויס ממשד עוה"ד אפשטיין, רוזנבלום, מעוז ושות'. ביום 14.5.19 ניתן [פסק דינו של בית המשפט לעניינים מנהליים בירושלים](#) (סגן הנשיא יורם נועם) אשר דחה את הערעור וקבע כי בדין הוכרה החברות בקיבוץ. בעקבות פסק הדין הודיע הקיבוץ כי לא יוסיף לערער על החלטת בית המשפט, והסדיר את כל נושא זכויותיו של הלקוח שלנו כחבר קיבוץ לכל דבר ועניין.

[לצפייה בסרטון מערך הקליניקות המציג את המקרה](#)

[לקריאת הכתבה שפורסמה ב"הארץ"](#)

זכויות ושירותים לילדים עם מוגבלות

במסגרת שיתוף פעולה עם אלכא, המכון למנהיגות וממשל של ארגון הגוינט, וכחלק מתהליך בין-משרדי "האדם במרכז" (שותפות של אלכא ומשרד האוצר), נכתב על ידי הקליניקה [דו"ח מקיף העוסק בזכויות והשירותים להם זכאים ילדים ונוער עם מוגבלויות מאת משרדי הממשלה](#). הדו"ח מפרט את השירותים הקיימים ומעלה סוגיות וקשיים הקשורים לעודף הבירוקרטיה, הקושי שבאיגום כלל הידע בנוגע לזכויות, והצורך בפלטפורמה נגישה עבור הילדים והוריהם בתחום זה. הקליניקה, החברה בקואליציית ארגונים למען זכויות ילדים המנוהלת על ידי עו"ד ולרי זילכה ועו"ס לילך בר ב"בית איזי שפירא", תמשיך לפעול במטרה להפחית את העומס הבירוקרטי המוטל על הורים לילדים עם מוגבלות בהתנהלותם מול הרשויות.

כשרות משפטית

בשנים האחרונות מתגברת ההבנה כי שלילת הכשרות המשפטית, הכרוכה במוסד האפטרופסות, פוגעת בזכויות אדם בסיסיות ודוחקת אנשים עם מוגבלויות לשולי החברה. הקליניקה, אשר השתתפה בהליכי שינוי החקיקה והטמעת הידע החדש בתחום, ממשיכה לייצג אנשים ולסייע להם לממש את כשרותם המשפטית, ולקחת חלק פעיל בקואליציית הארגונים לקידום הכשרות המשפטית.

בין השאר הגישה הקליניקה בקשה להסרת אפטרופסות ומינוי תומכים בקבלת החלטות. הבקשה הוגשה לבית המשפט לענייני משפחה בתל-אביב ועסקה בעניינו של אדם צעיר עם אוטיזם, אשר הוריו מונו כאפטרופוסים שלו בהיותו בן 18, ואשר ביקש להשתחרר מכבלי האפטרופסות ולקבל החלטות על חייו בעצמו תוך קבלת סיוע בתחומים בהם הוא נזקק לכך. במהלך הטיפול בתיק נדהמנו לגלות כי מינוי האפטרופוסים על ידי בית המשפט בשנת 2011 לא התבסס על תסקיר או ממצאים טיפוליים. מעבר לבעיות המהותיות שנפלו בהליך עצמו, סברה הקליניקה כי לא היתה הצדקה של ממש למינוי, וכי הוא אינו הולם את השינויים שהתרחשו לאחרונה בישראל – כמו גם ברחבי העולם – בתחום הכשרות המשפטית, ואשר בבסיסם המגמה להרחבת החופש והאוטונומיה של אנשים עם מוגבלויות ואנשים זקנים. גם הגורמים המשפחתיים והמקצועיים המעורבים בחייו של אותו אדם צעיר, התרשמו מהאפשרויות הנרחבות שמציעה הרפורמה בתחום הכשרות המשפטית, ובסופו של דבר הוגשה לבית המשפט בקשה אשר נתמכה גם על ידי גורמים אלה. בעקבות תסקיר מפורט שהוגש על ידי עו"ס לסדרי דין מעיריית כפר סבא, קיבלה השופטת איריס ארבל-אסל מבית המשפט לענייני משפחה בתל אביב את הבקשה, ביטלה את האפטרופסות, והורתה על מתן צו לתמיכה בקבלת החלטות.

בנוסף, הקליניקה פועלת להפצת הידע בנושא חלופות לאפטרופסות ושינויי החקיקה אשר התרחשו בתחום זה בשנים האחרונות, בין היתר על ידי העברת המידע לפונים לקליניקה, דיאלוג עם אנשי מקצוע ממשרדי האפטרופוס הכללי, מפגשים והרצאות בנושא זה בפני גורמים מקצועיים העובדים עם אנשים עם מוגבלויות, וגורמים רפואיים שונים.

משפחה והורות של אנשים עם מוגבלויות

במהלך שנה"ל תשע"ט המשיכה הקליניקה לעסוק בנושא הזכות לחיי משפחה ולהורות, אשר עד לאחרונה כמעט לא נכח בשיח הזכויות של אנשים עם מוגבלויות, וזאת בשני ערוצים מרכזיים:

- הקליניקה חברה בוועדה הציבורית של מרכז חזו"ן, שהקימו מכון פוירשטיין וקרן משפחת רודרמן, למחקר ולקידום חיי המשפחה של אנשים עם מוגבלויות במגוון תחומים – המשפטי, האתי, ההלכתי, והסוציאלי. במסגרת זו התפרסם השנה ספר העוסק בתחום ממגוון דיסיפלינות – פסיכולוגית, סוציאלית, אתית, דתית ומשפטית. עו"ד רוני רוטלר, מנהלת הקליניקה כתבה את הפרק המשפטי. [לקריאת כתבה על צאתו של הספר.](#)
- הקליניקה מהווה שותפה מרכזית בפורום לקידום הזכות להורות אשר הוקם על ידי עו"ס יונית אפרתי מנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, ואשר בו משתתפים קובעי מדיניות ממשרדי הרווחה, הבריאות והמשפטים, אנשי מקצוע העוסקים בתחום ואנשים עם מוגבלויות.

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

נשים ומוגבלויות

אחד הפרוייקטים המרכזיים של הקליניקה השנה עוסק בנשים ומוגבלות - פרוייקט משותף של הקליניקה, קרן משפחת רודרמן, ארגון בזכות וקרן ג'ניסיס. במסגרת פרוייקט זה, הכולל מחקר תיאורטי, ראיונות של נשים עם מוגבלויות שונות וממגזרים שונים, וסקר, אנו מבקשות לרדת לשורש ההדרה הכפולה שחוות נשים עם מוגבלויות, לתאר את מאפייניה ולהציע פתרונות בתחום המדיניות, שישפרו את איכות חייהן של נשים עם מוגבלויות בישראל.

חינוך

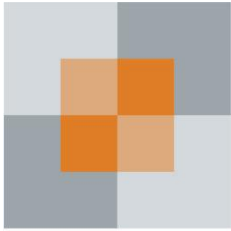
אפליה בהסעת ילדים עם מוגבלויות למוסדות החינוך: ילדים עם מוגבלויות זכאים להסעה הלוך ושוב מביתם למוסד החינוכי בו הם לומדים. אולם, בשל הוראה בחוזר מנכ"ל של משרד החינוך, ילדים להורים פרודים או גרושים המתגוררים ברשויות שונות זכאים להסעה רק מאחד מבניהם. הוראה זו פוגעת קשות בילדים ומפלה ביניהם לבין ילדים אחרים, שהוריהם אינם פרודים, ללא כל הצדקה רלוונטית. בעקבות סירובו של משרד החינוך לתקן את ההוראה המפלה, הגישה הקליניקה עתירה מנהלית לבית המשפט המחוזי בלוד. בעתירה נדרש משרד החינוך לבטל את ההוראה שבחוזר המנכ"ל.

[לקריאת כתבה שהתפרסמה בעניין](#)

נגישות בטיולי בית הספר: עוד בנושא החינוך, השנה נכתבה בקליניקה חוות דעת בעקבות פנייתה של אם לילד עם מוגבלות, אשר נדרשה לשלם עבור הצטרפותה לטיול בית הספר, למרות שהשתתפות בנה בטיול הותנתה בהצטרפותה כמלווה של בנה. בחוות הדעת, אשר הוצגה על ידי האם למוסד החינוכי, הדגשנו כי תלמיד עם מוגבלות זכאי להתאמות לכלל הפעילויות הבית ספריות, לרבות טיולים, וכי גביית תשלום מההורים עבור סיפוקן של התאמות אלה, כגון ליווי בטיול, הינה פסולה.

דיור ציבורי לאנשים עם מוגבלות נפשית

הזכות לדיור מוכרת במשפט הישראלי כחלק מהזכות לקיום בכבוד. דיור ציבורי הינו אחת הדרכים בהן המדינה מסייעת לאנשים אשר אינם מסוגלים לשכור או לרכוש מקום מגורים, בשל מוגבלות או מסיבות אחרות. משרד השיכון האחראי על הקצאת הדיור הציבורי פועל על פי נהלים, אשר אחד מהם עוסק בין היתר באפשרות החלפת דירה למי שכבר מתגורר בדיור הציבורי. הנוהל קובע מספר עילות להחלפת דירה, בין היתר מצוקה בריאותית. מצוקה בריאותית מוגדרת על ידי משרד השיכון כמגבלה פיזית בלבד, ומשכך הוא אינו מכיר במגבלה נפשית אשר אינה מאפשרת לאדם לעשות שימוש בדירה אשר הוקצתה לו, כמצוקה בריאותית המצדיקה החלפת דירה. הקליניקה הצטרפה כ"ידיד בית משפט" לעתירה מנהלית אשר הוגשה על ידי האגף לסיוע המשפטי לבית המשפט המחוזי בנצרת. העתירה הוגשה בשמה של אם חד הורית המתגוררת עם ילדיה מספר שנים בדיור ציבורי אשר בשל מצוקה נפשית משמעותית ביקשה לעבור לדירה קרובה יותר להוריה אשר תומכים בה בהליך השיקום ומסייעים לה בטיפול בילדיה. משרד השיכון סירב לבקשה וכן סירב להתייחס למצבה הנפשי כאל מצוקה בריאותית המצדיקה החלפת דירה. בקשת "ידיד בית המשפט" התקבלה, ובטרם ניתן פסק דין, הסכים משרד השיכון לשקול שוב את עניינה של העותרת ואת האפשרות למצוא לה דירה חלופית.

שלילת רשימות נהיגה מאנשים עם מוגבלות נפשית

רישיון נהיגה הוא לעיתים אמצעי משמעותי ומרכזי עבור אנשים עם מוגבלויות המאפשר להם להשתתף השתתפות שוויונית ומלאה בפעילויות שונות ובשוק התעסוקה. אל הקליניקה הגיעו מספר פניות של אנשים עם מוגבלות נפשית אשר בקשתם לחדש או לקבל רישיון נהיגה נדחתה בהתבסס על מצבם הנפשי, זאת בניגוד לחוות דעת ברורות וחד משמעיות הקובעות שמצבם אינו פוגע בכל דרך ביכולתם לנהוג. הקליניקה פעלה ותמשיך לפעול מול משרד הרישוי על מנת לוודא כי שלילת רישיון נהיגה תעשה רק על בסיס בדיקה פרטנית ומעמיקה, כך שרישיון הנהיגה יישלל רק במקרים בהם מצבו של אדם עלול להשפיע על יכולתו לנהוג ולא על בסיס סוג המוגבלות ותפיסות שיש למקבלי ההחלטות לגביה.

קצבאות הביטוח הלאומי

קצבאות הביטוח לאומי היו וממשיכות להיות נושא המטריד מספר גדול של אנשים עם מוגבלויות. להכרה של המוסד לביטוח לאומי במוגבלותו של אדם יש לעיתים משמעות רחבה אף יותר מהקצבאות אשר הכרה זו מאפשרת - בין היתר הכרה לצורך "סל שיקום" לאנשים עם מוגבלות נפשית, קבלת הנחות בחשבונות הארנונה והחשמל, תג נכה, יכולת העסקת עובד זר ועוד. הקליניקה ייצגה בשנת הלימודים תשע"ט הורים לילד מתבגר עם מוגבלות מורכבת, פיזית וקוגניטיבית, הנובעת ממחלה פרוגרסיבית, משמע כזו אשר מתדרדרת ככל שעובר הזמן. הילד הוכר על ידי המוסד לביטוח לאומי כזכאי בשל מצבו המורכב לגמלת ילד נכה בשיעור הגבוה ביותר (188%), גמלה אשר הקלה במעט על התמודדות הוריו עם הטיפול בו. הילד הוזמן לבדיקה נוספת במוסד לביטוח לאומי, ובבדיקה, חרף המסמכים הרפואיים אשר הוצגו המעידים על כך שמצבו הולך ומחמיר, החליט המוסד לביטוח לאומי להפחית את הגמלה. הקליניקה הגישה ערר על החלטת המוסד לביטוח לאומי בשם הוריו של הילד ואף ליוותה אותם בועדת הערר. הערר התקבל ונקבעה זכאותו של הילד לגמלת ילד נכה בשיעור של 188%, מהמועד בו היא הופחתה.

משפט וטיפול

הקשר שבין משפט וטיפול הינו קשר מורכב ורב פנים. הלכה למעשה, בחלק מתיקי הקליניקה, מתקיים קשר הדוק – בהסכמתם המלאה של הלקוחות - עם אנשי טיפול, על מנת להגיע לתוצאה המשפטית הטובה ביותר ולשמר את השלכותיה לאורך זמן.

במסגרת זו יצרה השנה הקליניקה קשר עם התוכנית לפסיכולוגיה משפטית שבמרכז הבינתחומי בהרצליה, בניהולם של יהושע וייס, רבקה רייכר, וענבר כהן, אשר עוסקת בקשר שבין שתי הדיסציפלינות. במסגרת שיתוף הפעולה קיבלנו ייעוץ מהפסיכולוגית גבי סילבנה הקיאר, אשר למדה בתוכנית, בתיקים שונים.

בנוסף, גם השנה משקיעה הקליניקה מאמצים רבים בחיזוק הקשר עם אנשי מקצועות הטיפול (רופאים, פסיכולוגים, פסיכיאטרים ועובדים סוציאליים) והרחבת הידע המשפטי שלהם בנושא, באמצעות הרצאות וייעוץ שוטף לאנשי המקצוע. זאת, מתוך הכרה במרכזיותם של אנשי המקצועות הטיפולים הן בהליך המשפטי והן בליווי ארוך טווח של חלק מלקוחותינו. בהקשר זה, קיימה הקליניקה השנה קשר הדוק עם העובדים הסוציאליים (בראשות עו"ס אביבה קורן) במחלקה

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

הקליניקה לזכויות אנשים עם מוגבלויות
Disability Rights Clinic

לזכרו של פרופ' יעקב נאמן

הפסיכיאטרית בבית החולים תל השומר, ועם עו"ס רחל אליאסף, ממרפאת נזירולוגיה ילדים בבית החולים וולפסון.

בתחילת שנה"ל תש"ף, מתוך הכרה בחשיבות השילוב בין עו"ד ואנשי טיפול במתן סיוע משפטי לאנשים עם מוגבלויות הצטרפה אל הקליניקה קלינאית נוספת, עו"ס **טל רפאלי** אשר תפעל במסגרת הקליניקה על מנת לתת לפונים מענה רחב ומקיף יותר, וללמד את הסטודנטים על חשיבות השילוב בין הפרופסיות.

גם במסגרת הכנס השנתי של הקליניקה, אשר התקיים מייד עם תחילת שנה"ל תש"ף, התמקדנו בתחום המשפט הטיפולי ובחנו אותו מזוויות שונות ושחקנים שונים – שופטים, בתי המשפט הקהילתיים, הסניגוריה הציבורית, האגף לסיוע משפטי, האפורטופוס הכללי, אנשי טיפול, ועוד.

פעילות משרד גרוס, קלינהנדלר, חודק, הלוי, גרינברג ושות'

מזה למעלה מעשור משתפת הקליניקה פעולה עם המשרד, באמצעות העברת מספר תיקים כל שנה לטיפול המשרד פרו-בונו.

השנה טיפל המשרד במשפחה ובה שני ילדים עם מוגבלויות, ילדה בת 3 עם אוטיזם ותינוק אשר התגלה כי הוא חולה בהמופיליה ועל כן זקוק להשגחה צמודה. הורי הילדים ביקשו למצוא מסגרת לבנם הפעוט למספר שעות מידי יום על מנת שיוכלו להשקיע זמן זה בקידום ביתם. לבנם נמצא מקום במעון "נעמת" אשר התנה את קבלתו לגן בכך שילווח על ידי סייעת. ההורים פנו לרשות המקומית בבקשה לקבל סייעת אך נדחו. פניה של המשרד בשם ההורים למשרד הרווחה הביאה לשינוי ההחלטה, ועבור הפעוט אושרה סייעת למספר שעות מידי יום באופן שאיפשר את שילובו במעון ואיפשר להוריו להתפנות לטיפול באחותו.

בנוסף, מטפל המשרד בנושא מטריד שעלה על פני השטח השנה – שלילה של הזכות לתג נכה מאנשים עם מוגבלויות שונות, אשר היו זכאים לתג במשך שנים רבות ומשרד הרישוי מסרב לחדשו עבורם חרף העובדה שמצבם הבריאותי והתפקודי לא השתנה או אף החמיר.

שיתוף הפעולה מתקיים בניהולם של עורכי הדין **מיכאל גינסבורג והילה אוחיון גליקסמן**, ובאמצעות עורכי הדין **נעמה ליבוביץ כהן, שי יום טוב, אופיר גולדשטיין ואסף מלץ**. סיכום השנה הינו הזדמנות מצויינת עבורנו להוקיר את פעילות המשרד ולהודות מקרב לב לשותפי המשרד – **מיכאל גינסבורג, אמיר הלוי, טל דנון שנהב, איה יופה, דוד פורר, ואיתן גרינברג**, על תמיכתם רבת השנים ועל השותפות שנוצרה בינם לבין הקליניקה.

הרצאות, כנסים והפצת ידע

כבכל שנה, מעבירה הקליניקה הרצאות בפני קהלים שונים, כדי לחלוק את השקפת עולמה ולעודד את קידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלויות בחברה. בין השאר, הרצתה הקליניקה בכנס לרגל 20 שנים לחוק השוויון שהתקיים באוניברסיטת חיפה, בכנס השנתי של הקליניקות המשפטיות בישראל, בקורס פסיכולוגיה ומשפט במרכז הבינתחומי בהרצליה, ביום עיון משותף לקהילות משפחה ולימודי מוגבלות של האגודה הסוציולוגית הישראלית ונציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, בכנס "ידיד בית

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

הקליניקה לזכויות אנשים עם מוגבלויות
Disability Rights Clinic

לזכרו של פרופ' יעקב נאמן

משפט" שנערך בפקולטה, בכנס משותף של המדרשה וביה"ס לעבודה סוציאלית, בכנס ההורות השני של אוניברסיטת חיפה, בפני הצוות הרפואי והטיפולי במרפאת נויורולוגיה ילדים בבית חולים וולפסון, ובהשתלמות של עוזרים משפטיים לשופטי בתי משפט שלום.

מענה לפניות וייעוץ שוטף

הקליניקה ממשיכה לחלוק את הידע שלה ולתת ייעוץ משפטי ראשוני באמצעות מענה לפניות הציבור, הן בטלפון והן באמצעות תיבת הדוא"ל של הקליניקה. במסגרת זו ניתן ייעוץ לכ-500 פניות בשנה במגוון רחב של נושאים, וביניהם – גמלאות הביטוח הלאומי, כשרות משפטית, זכויות בריאות, חינוך, תעסוקה ועוד.

סיורים ושיעורים מיוחדים

בעקבות ההתנסות המוצלחת בשנים שעברו, גם השנה ערכה הקליניקה שיעור משותף עם "האוניברסיטה המשולבת" הפועלת בקמפוס ובה לומדים סטודנטים עם מוגבלויות קוגניטיביות, בהנחייתו של ד"ר בני הוזמי ממכון טראמפ בבית איזי שפירא. בנוסף, גם השנה ביקרו הסטודנטים בקליניקה ב"אלין בית נועם", עמותת המעניקה שירותים מגוונים לאנשים עם מוגבלויות פיזיות וקוגניטיביות, ושוחחו עם חניכי העמותה.

תודות

להדסה נאמן ולמשפחתו של פרופ' יעקב נאמן אשר כיבדה אותנו בזכות לקרוא את הקליניקה על שמו, ועל תרומתה הנדיבה והמתמשכת גם בשנה"ל תש"ף.

לקרן משפחת רודרמן על תרומתה ועל השותפות בפרוייקט "נשים ומוגבלות".

לעו"ד טוביה ארליך על תרומתו הנדיבה והמתמשכת.

למועצה להשכלה גבוהה על תרומה במסגרת תוכנית "אקדמיה בקהילה".

לדוד רובנר על תרומתו החשובה לקליניקה.

למשרד עורכי הדין בן-יעקב שוימר דולב, אשר תומך בפעילות הקליניקה ושותף בעשייה.

הקליניקה מודה מקרב לב לאנשי המקצוע אשר השתתפו בפעילות הקליניקה וביעורים העיוניים ואשר תרמו מהידע שלהם ומנסיונם לפרוייקטים והכנסים השונים: אברמי טורם, עו"ס יונת אפרתי, ד"ר גבי אדמון-ריק, עו"ד עירית שביב-שני ועו"ד ערן טמיר מנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות; לכב' השופטת פאני גילת כהן, לאחיה קמארה מנהל התוכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון; לפרופ' ליאורה פינדלר, פרופ' שירלי ורנר, ד"ר שגית מור, ד"ר רוני הולר, ד"ר כרמית-נעה שפיגלמן, ד"ר פנינה שטינברג, וד"ר עינת אלבין; לד"ר אורנה יאיר והילה רוז מבית המשפט העליון; לד"ר יהושע וייס, ענבר כהן וסילבנה הקיאר מהתוכנית למשפט ופסיכולוגיה במרכז הבינתחומי; לרב רפי פוירשטיין; לשירה רודרמן, גליה גרנות וסיון רז מקרן משפחת רודרמן; לאיקי בר-חיים, ד"ר פנינה שטינברג, גלית קרייס, ניצן אלקנה ומעיין גולדהירש מ"אלין – בית נועם"; למיכל רואי; לדייוויד הריס; לעו"ד רון דרך; לנילי ברויאר; למלכי איציק מ"בקהילה"; לעו"ד ליאורה גור, עו"ד

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

הקליניקה לזכויות אנשים עם מוגבלויות
Disability Rights Clinic

לזכרו של פרופ' יעקב נאמן

ועו"ס רחל אוחנה ואורנית דן מהאפוטרופוס הכללי; לעו"ד איריס פינקלשטיין מגוינט – אשלים; לעו"ד שירן קנפו; לעו"ד נועה בן צבי, עו"ד נועה בן שאול, ועו"ד שרונה מזרחי מאקי"ם; לעו"ד שני שדה, עו"ד דניאל רוז ועו"ד ערן נריה מהאגף לסיוע משפטי במשרד המשפטים; לעו"ד גליה גולדברג מהסניגוריה הציבורית; לעו"ס אביבה קורן מבית החולים תל השומר; לעו"ס רחל אליאסף ממרפאת נויירולוגיה ילדים בבי"ח וולפסון; לעו"ד נטע דגן, עדיית סרגוסטי, עו"ס תמי גרוס, עו"ד אביבית ברקאי-אהרונוף, ולנעמה לרנר מארגון "בזכות"; לד"ר בני הוזמי ממכון טראמפ - בית איזי שפירא והאוניברסיטה המשולבת, ליואב קריים, שוש קמינסקי, עו"ד ולרי זילכה ועו"ס לילך בר מבית איזי שפירא; לעו"ד שנית סוקולובסקי-יואש מעמותת אנו"ש; לעו"ס מאיה גולדמן; לעדי גולדינר; לדיוויד לופופסקי; לאודלי-ה פיטוסי; להילה בדש, עו"ד עדי אזוז, עו"ד הדס ארנון-שרעבי ועו"ד עדי נעמת מ"אלו"ט"; לגיא אברוצקי, אבי לב, ונועה בהיר וקס מגוינט ישראל – אלכא המכון למנהיגות וממשל; ולנתי ביאליסטוק כהן מהמרכז לעיוור בישראל.

הקליניקה מודה לפקולטה למשפטים, שמהווה עבורה בית חם ותומך, לדקאן פרופ' אורן פרז, לראש המנהל עו"ד מרב גבעון, למנהלות המערך - ד"ר שירי רגב-מסלם, פרופ' מיכל אלברשטיין (בשנה"ל תשע"ט) ועו"ד קרן צפריר, ללימור בר שדה, עליזה בנין, אורנה בן חיים, אורי גולדשמידט ואבשלום שטיינמץ, ובמיוחד לרכזות המערך – תמר קאהן, יובל קלימי, ומיכל אורי. כן מודה הקליניקה מקרב לב למערך פיתוח המשאבים של האוניברסיטה – לקרין זינגר, אוריין סבן ורוני גלם.

בסיומו של סיכום זה, נבקש להודות לסטודנטים שלנו השנה, אשר טיפלו בתיקים ובפרוייקטים במסירות רבה: נתנאל אזולאי, איתי בן שמואל, חן גרינבאום, אמונה דרומר, גילת האברד, רינת הולנדר, נועה נוה, אור יורוביץ, אחינועם כהן, ארי רפאל נוסבאום, ירדן שאול, שחר גודמן, ארד קלמן, ואופיר ים גולדמן.

עו"ד רוני רוטלר

מנהלות הקליניקה

ד"ר מיה גפן

פרופ' גדעון ספיר

מנחה אקדמי